

Controleprotocol gemeente Gooise Meren

Boekjaren 2023 en verder

Inleiding

In 2023 heeft de gemeenteraad aan Eshuis Registeraccountants de opdracht verstrekt de accountantscontrole als bedoeld in artikel 213 Gemeentewet voor de gemeente Gooise Meren uit te voeren voor de boekjaren 2023 en 2024, met de optie tot verlenging tot en met het boekjaar 2027. In dit controleprotocol wordt door de gemeenteraad een aantal zaken geregeld ter afbakening en ondersteuning van de uitvoering van deze accountantscontrole.

Doelstelling

Dit controleprotocol heeft als doel nadere aanwijzingen te geven aan de accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij verder te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties voor de controle van de jaarrekening van de gemeente Gooise Meren.

Object van controle in dit protocol zijn de jaarcijfers van de gemeente en daarmee tevens het financieel beheer zoals uitgeoefend door of namens de gemeenteraad. Het controleprotocol zal worden vastgesteld door de gemeenteraad en wordt aangeboden aan de accountant. Actualisatie zal plaatsvinden indien nodig. De raad kan de accountant alleen verdere aanwijzingen geven voor zover dit uitgaat boven de wettelijke minimumeisen. De minimumeisen kunnen dus worden verzwaaard, maar niet worden verlicht.

Wettelijk kader

In artikel 213 lid 1 van de Gemeentewet wordt voorgeschreven dat de gemeenteraad één of meerdere accountants aanwijst voor de controle van de in artikel 197 Gemeentewet bedoelde jaarrekening en het daarbij verstrekken van een controleverklaring en het uitbrengen van een verslag van bevindingen.

Algemene uitgangspunten voor de controle (getrouwheid en rechtmatigheid)

Zoals in artikel 213 van de gemeentewet is omschreven, zal de controle van de jaarrekening gericht zijn op het geven van een oordeel over:

- het getrouwe beeld van de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten en de grootte en samenstelling van het vermogen;
- het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten en balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen;
- het in overeenstemming zijn van de door het college opgestelde jaarrekening met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels bedoeld in artikel 186 Gemeentewet (Besluit Begroting en Verantwoording);
- de verenigbaarheid van het jaarverslag met de jaarrekening;

Normenkader

De accountantscontrole is in beginsel veelomvattend: alle bepalingen met een (mogelijk) financieel gevolg zijn onderwerp van controle. Om richting te geven aan de accountantscontrole is het noodzakelijk tot een afbakening te komen van de te controleren onderwerpen die van belang zijn voor de accountantscontrole. Hiervoor geeft de raad elk jaar voorafgaand aan de jaarrekeningcontrole een actueel Normenkader aan de accountant. Het normenkader betreft de inventarisatie van de voor de accountantscontrole relevante regelgeving van hogere overheden en van de gemeente zelf en is limitatief gericht op externe en interne wetgeving.

a. Voorbeelden van deze zgn. externe wetgeving c.q. hogere overheden zijn:

- Algemene verbindende voorschriften van de EU, zoals de Europese Aanbestedingsrichtlijnen;
- Wet- en regelgeving waarin nadere voorschriften zijn opgenomen inzake specifieke uitkeringen en subsidies vanuit de EU, het Rijk en andere subsidieverstrekkende instanties;
- Gemeente- en Provinciewet;

b. Voorbeelden van deze zgn. interne wetgeving zijn:

- De Financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewet;
- De Controleverordening ex artikel 213 Gemeentewet.

Te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties

- **Goedkeuringstolerantie**

De goedkeuringstolerantie is bepalend voor de oordeelsvorming en de strekking van de controleverklaring. De goedkeuringstolerantie is het bedrag dat de som van fouten in de jaarrekening of onzekerheden in de controle aangeeft, die in een jaarrekening maximaal mogen voorkomen, zonder dat de bruikbaarheid van de jaarrekening voor de oordeelsvorming wordt beïnvloed.

In het hierna opgenomen schema zijn de goedkeuringstoleranties opgenomen zoals vast te stellen voor de te controleren jaren. Deze komen overeen met het wettelijk minimum en voorgaande jaren.

Goedkeuringstolerantie	Strekking controleverklaring accountant:			
	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (%lasten)	$\leq 1\%$	$> 1\% < 3\%$	-	$\geq 3\%$
Onzekerheden in de controle (%lasten)	$\leq 3\%$	$> 3\% < 10\%$	$\geq 10\%$	-

Ter illustratie:

Op basis van de begroting 2023 (157 miljoen, totaal aan lasten, inclusief toevoegingen aan de reserves) van de gemeente Gooise Meren zou betekenen dat bij een totaal aan fouten van maximaal € 1,57 miljoen en een totaal van onzekerheden van maximaal € 4,7 miljoen, een goedkeurende verklaring wordt afgegeven. Het uiteindelijke overschrijdingsbedrag zal worden bepaald door de totale werkelijke lasten inclusief toevoegingen aan de reserves.

- **Rapporteringstolerantie**

Naast de goedkeuringstolerantie wordt de rapporteringstolerantie onderkend. De rapporteringstolerantie heeft betrekking op het vastgestelde bedrag waarboven de accountant geconstateerde fouten en onzekerheden altijd opneemt in de rapportage van controlebevindingen. Bij overschrijding van dit bedrag vindt rapportering plaats in het verslag van bevindingen. De accountant richt de controle in, rekening houdend met de rapporteringstolerantie om te kunnen waarborgen dat alle fouten en onzekerheden die dit bedrag overschrijden in het verslag van bevindingen worden opgenomen. Daarnaast rapporteert de accountant in alle gevallen als, naar het oordeel van de accountant, sprake is van belangrijke kwalitatieve fouten of onzekerheden.

Berekening van de rapporteringstolerantie

De rapporteringstolerantie is 5% van de materialiteitsgrens. De rapporteringstolerantie wordt niet bepaald door een hard getal, maar wordt bepaald door een werkbare rekensystematiek toe te passen. Het vaststellen van deze berekeningswijze in plaats van een hard getal heeft als voordeel dat de fluctuatie (groei/daling) van de omvang van de gemeentelijke uitgaven steeds automatisch wordt vertaald in een passend berekende rapporteringstolerantie.

Ter illustratie:

Materialiteitsgrens: 1% totaal aan lasten, inclusief toevoegingen aan de reserves. Voor Gooise Meren is deze uitkomst afgerond € 1,57 miljoen (begroting 2023), zie hierboven het schema met betrekking tot de goedkeuringstoleranties.

Een goedkeurende verklaring wordt afgegeven met 95% betrouwbaarheid. De resterende 5% over de materialiteitsgrens geeft de rapporteringstolerantie aan.

De rapporteringstolerantie voor de Gooise Meren op basis van de begroting 2023 betekent dat alle overschrijdingen vanaf € 78.500 ($\text{€ } 1,57 \text{ miljoen} \times 0,05$) gemeld moeten worden in het verslag van bevindingen. Het uiteindelijke bedrag zal worden bepaald door de totale werkelijke lasten inclusief toevoegingen aan de reserves.

Rapportering door de accountant

Tijdens en na afronding van de controlewerkzaamheden rapporteert de accountant, zoals hierna in het kort weergegeven, als volgt:

- *Interimcontrole*
Ieder najaar in het verslagjaar wordt door de accountant een zogenaamde tussentijdse (interim) controle uitgevoerd. Over de uitkomsten van deze tussentijdse controle wordt een verslag uitgebracht, de zogenoemde managementletter. Het verslag wordt uitgebracht aan het college.
- *Verslag van bevindingen*
Zoals is vastgelegd in de Gemeentewet wordt over de controle van de jaarrekening een verslag van bevindingen uitgebracht aan de raad en in afschrift aan het college. In het verslag van bevindingen (het accountantsverslag) bij de jaarrekening wordt door de accountant:
 - een oordeel gegeven over de getrouwheid van de jaarrekening en daarin opgenomen rechtmatigheidsverantwoording, rekening houdend met de in dit protocol opgenomen goedkeuringstoleranties en
 - inzicht gegeven in de voor het oordeel geconstateerde fouten en onzekerheden, rekening houdend met de in dit protocol opgenomen rapporteringstoleranties.